

HADRÍÁN

Zpravodajec přinášející
denní pohled z první linie
XIX. mezinárodního festivalu
v Hradci Králové.

2013

Klicperovo divadlo Hradec Králové
theatre@klicperovodivadlo.cz
www.klicperovodivadlo.cz
27. června 2013 - č. 7

Improvizátor, herec, režisér a pedagog JAROSLAV DUŠEK přijel na královéhradecký Open Air s inscenacemi Čtyři dohody a Pátá dohoda. S typickým humorem a nadsázkou v nich přibližuje divákům starou toltéckou moudrost tak, jak ji ve stejnojmenných knihách popsal Don Miguel Ángel Ruiz. Po vstupu na obě představení se jen zaprášilo. Jak by ne, proslulé inscenace, a především jejich protagonista, byli

V listu najdete:

Str. 2 – Kuchařem podle Stanislavského
Str. 2 – Kilian Bleskot
Str. 4 – Športniki a smysl života
Str. 4 – Jsem FAGi
Str. 5 – Tři otázky na terase:
Lukáš Hejlík
Str. 5 – V duši mi Vy květ –
Kabaret Československo
Str. 6 – Krása určená ke zničení –
rozhovor s Oxanou Smilkovou
Str. 6 a 7 – Glosárium
Str. 7 – Open Air

LIDEM SE LÍBÍ DĚLAT HLUK

*nepochybně jedním z největších láka-
del festivalového programu.*

*S Jaroslavem Duškem jsem se sešla na
příjemné posezení v kavárně Boromeum.
Byl ochotný, galantní a trpělivě odpovídal
na mé otázky. Měla jsem strach, že z něj
budu mít strach. Neměla jsem.*

**Jak došlo k tomu, že hrajete Čtyři
dohody a Pátou dohodu v rámci Open
Air Programu a v netradičním prostoru
Open Air stanu?**

S tím přišel Ondřej Blažík s Terezkou
(Tereza Šlesingerová, dříve produkční
festivalu OAP – pozn. red.). Oslovili mě,
zda bychom to tady zahráli. V tom stanu,
který je tady postavený, hráváme totiž už
třetí sezónu, přes léto jezdíme po jižních,
letos i středních Čechách. Řekli jsme si,
že ten stan známe, i tu partičku, co šapitó
provozuje, a termín byl možný. Tak se to
tak domluvílo.

**Sešli jsme se po prvním představení
Čtyři dohody. Jaký z něj máte pocit?**

Je to samozřejmě trošku složitý hraní, pro-

tože stěny stanu jsou tenké a okolo pro-
bíhají další aktivity. Slyším hluk zvenku a
tím se hraní trochu komplikuje. Ale bylo mi
řečeno, že diváci to neslyšeli.

pokračování na str. 3

U F O T N Í K

*Festival se přehoupl do druhý půlky.
Kafe přestává fungovat, rána začínají
bolet, nápady docházejí. „Lítám jak
UFO,“ rapuje můj oblíbenec Hugo Toxxx
na příznačně pojmenovaný desce
Legální Drogy/Ilegální kecy. To teda
lítám, přikyvují si do rytmu, například
včera v pozdních nočních hodinách jsem
si ve Stanu nočního kozodoje připadal
značně martansky. Hradec po setmění
morfuje do přízračný zóny, kde nikdy
nevíte, na koho nebo co narazíte - na
dlouho neviděného kámoše, stánek, kde
vám hranolky polejou takovým množ-
stvím tatarky, že byste ji mohli začít
vyvážet do Třetího světa, a hodně pozdě
nad ránem možná i na ty malý zelený
mužičky. Festivalovej Hradec v noci je
prostě místo paranormálních jevů.*

*Při jednom z mejch ufooprůletů městem
si načrtávám díl Akt X, který by se ode-
hrával v Hradci. FBI dostane hlášku, že*

*někde v tajemný Východní Evropě
(Vizualizace na takový tý interaktivní
mapě, co ji vždycky mají v Pentagonu,
odkud se po sto devadesátý zachraňuje
svět. Česko je na ní umístěno přesně -
kousek za Uralem, hned vedle Dage-
stánu.) se každé rok na začátku léta
scházejí divní lidi, koukají se na ještě
divnější lidi, který před nima křepčej,
pak do noci konspirují po hospodách
a vykřikují tajemný zaklínadla jako
mizanscéna, dramatická situace, nebo a
to zní obzvlášť výhrůžně, důsledná dra-
maturgická linka.*

*„S tím je nutný něco dělat,“ říká v mém
hypotetickém scénáři ředitel FBI
Skinner, „každý rok je jich prej víc, co
když se to dostane až k nám do Států,
dovedete si představit tu pohromu!?
Národ na vás spoléhá,“ obrací se Skinner
ke svým dvěma nejlepším agentům a
vysílá je do akce. Mulder se Scullyovou
přijíždějí do Hradce, ale tenhle díl je tra-
gickej. Bude to jejich poslední případ.*

*Mulder jde na Drábkova Richarda III.,
prohlédne, zjistí, že mu celý život lhali
a že chce být u divadla a skončí v Klic-
peráku jako kulisák. Scullyová se zami-
luje do loutkáře Matiji Solceho, naučí se
kvůli němu na harmoniku a nakonec
s ním jede tour po Balkánu. Potkají se na
příštím ročníku festivalu. Mulder už
nemá sáčko, Scullyová odložila věčný
kostýmky a je oháknutá v tom polohip-
pie stylu, co mají na KALDu místo školní
uniformy. Smutně se na sebe podívají a...
ne, samozřejmě, že ne. Tohle vám nemů-
žu udělat. Pochopitelně, že najednou
začne pršet, zpomaleně se k sobě roz-
běhnou a pak náznak milostný scény, na
kterou všichni pod třicet čekali celý
dospívání. (Katarze, víme?)*

*Tak tohle mi dělá mozek, vystavenej
pátej den účinkům divadelního festivalu.
Končím, musím jít stihnout další předsta-
vení. Možná si stopnu létající talíř.*

Kryštof Pavelka

Pokud by Čechov dopsal aktovku Kartoška kroška (podle teatroložky Vlasty Smolákové ji dopsal, ale Stanislavský její rukopis omylem spálil), pak by se pro představitele hlavní role, kuchaře Ivana Ivanoviče Ivanova, sotva našel v současném světovém divadle ideálnější představitel než Ivan Vodochodský. Za více než čtvrtstoletí, co se pohybuje mezi světem divadelním a kulinařským, dozrál v obou disciplínách. Dnes by čechovovskou postavu kuchaře vystříhl hravě podle Stanislavského. A větu Ivana I. Ivanova „Divadlo prochází žaludkem“, která se nestala legendární jen kvůli zmíněné nehodě, by díky jeho procítěnému přednesu při vaření pelmení citoval zaručeně s dojetím ve své recenzi nejenom J. P. Kříž.

Ivan Vodochodský je s Klicperovým divadlem spjat ještě z dob, kdy neslo potupný název Vítězného Února. Kuchař vyučený v Alcronu, jehož talentem marnotratně pohrdla DAMU, zde začínal jako elév, inspicient a kulisák. Později se ujal i divadelního klubu, kde na něj pamětníci vzpomínají jako na „mladého, tenoučkého chlapce, který ohříval buřty a vařil výtečné špagety“. Svě mateřské scéně ale zůstal Ivan věrný i po letech, kdy se díky televiznímu angažmá stal součástí showbyznysu. Kupříkladu před deseti lety servíroval v proslulém Morávkově maratónu Čechov Čechům vyhladovělým divákům svůj znamenitý boršč.

Jeho talentu si mezitím povšimli i v daleké Praze, kde vstoupil úspěšně na prkna Divadla Kalich. Za sebou má účinkování v muzikálech Galileo, Krysař, Tajemství, Jack Rozparovač a Touha. A pochlubit se může i zářezy v televizních seriálech

KUCHAŘEM PODLE STANISLAVSKÉHO

Ordinace v růžové zahradě a Vyprávěj nebo ve světě filmu: Kvaska (2007), Czech Made Man (2011) a Královská aféra (2012). O Ivanových nesčetných úspěších kulinařských zde již není třeba se rozepisovat – vzhledem k jejich všeobecné proslulosti by to bylo nošením panví do Tescomy.

Rekapitulace vybraných milníků z jedné nejšednější divadelně-kulinařské cesty je

drobným gratulačním připomenutím, že Ivan Vodochodský včera oslavil v Hradci Králové, obklopen přáteli a fanoušky, své padesáté narozeniny. Slušelo by se nejspíš při této příležitosti odpálit parádní ohňostroj. Jenže... Nejspíš bychom se poněkud blamovali, neboť Ivan dosáhl značného věhlasu také v této disciplíně.

Zdeněk A. Tichý

WOMLUVA A VISVĚTLENÍ APSENTU KILIANA BLESKOTA WE FČEREJŠÍM ŽORNÁLU

Mnoho mojich čtenářů se mě vot rána dotazýruje, proč žesem fčera v žornále nepublikoval swuj obvikly referád přes díwadlo. Prosim za wotpuštění, tuto podá wám visvjetlení:

Já sem shotovil krytygu, pomjerně pjeknou, a sice na dramatygryckou novynku z Brna, avšak mi z redakce oznámili, že už je numer plny. Bil sem velmi sklamaní a žádal sem kloudnou wotpowěď: Chef redaktor musel jit s praudou wen, totiš dal mi ponaučení, že se mu zda, žesem trochu nejisti v těj všelijakyh i a y a že to musí do pjeti do rána redaktýrovat, sedum noci už nespál. Musim se uctivše za to poděkovat, nep já tagle pýšu už mnoho let, nigdo mě ještě nerek, že mluvím špatně. Apelýroval sem, že děkuju za dobu wůly, ale prosim, abi bylo vytisknuto všecko, jak to 100ji v komputeru. Nebojt' já vým, co píšu. Chef redaktor, pan Tichý, je člouwěk uznali a tag tady jest dneska ta moje fčerejší správa

přes Zátíší we Slowanu, jak sem ji zepsal už fčera:

DRAMATYGRYCKÁ NOVINKA!

Dostalo se mně nečekaně pozvání na kus undergraundní do šapito v Žiškových sadech.

Na smislná prkna byl fčera (po praudě předevěčirem) wosum zvedený kus dramatygra Miloslava Vojtíška Zátíší we Slowanu. V tom kuse widěla jury Alfreda Radoga velký talent, tak dala mu první cenu za nejlepčí kus wroce 2013. Diwadlo mnělo jistě powědomost, jak pochwalně sem se fčera (po praudě přede věčrek) w žornálu wo autorovi vijádřil. Přečetli napevno muj referád přes díwadlo, nep jinak newim, co říct na tento interes jejich. Po praudě, wo tom tyjátře sem se doslech poprwe, což mně welmi udivilo, anóbrž mně rekli, že ansámbl jest z Brna, fšechno už bylo zřejmnější. Řeknu ešče jednu pravdu, holenkové: na cestowání do cizyny nemá jeden dostatek finančních prostředky.

Krytygři sou miserně dost placeni. Podle názvu čekal sem fantazérii nějakou, mnoho poezie a lyrigi. No řekli mně, že jest to tragedyje. Co biste taky čekali vot tyátru, který má už název tragicky: „Husa na špagátu“. A já si říkám, jak se asi v tom Brně žyje, když maj jejich tyátiry názvy mordýřský. Kus mně bit tragedyje, ale nebila. Bilo to mnohem horší. Bila to tragedyje černější než Otelo. Dramatygr jest powoláním hrobník a kusy sepisuje zrovna jen pro radost. Ani dramatygři nemaji mnoho finančních prostředky zespisovani. Toš tag vipada hrobnikova radost: Začíná to objednávkou tuctu vídeňských káf v kavárně Slovan a končí to mordem ukrutným aktýgra anonymního. Nejspiš profesní derformance. Přitom ti chlapci, herci si říkali, byli jinak welmi slušní. Moc hesky a srozumitelně mluvili a anymýrovali. I kus byl krásny. Origynární promluva wo aktégrech a wo pravém umjení a swjedomi národa, taky wo zoufalství. Mnoho ostroftipu. Scenýroval Michal Hába. Byl sem welmi potěšeni.

Zdrawi wás uctivje Kilian Bleskot

pokračování ze str. 1

To se tak soustředili?

Možná...oni sedí proti mně, takže to k nim prý mnohem míň doléhalo. Zatímco já jsem měl pocit, že je toho balábile kolem hodně... Ale to se předpokládá předem.

Jinak atmosféra v sále je nesmírně hezká a představení bylo celý příjemný.

Představení vám údajně narušil i ohňostroj. Nezlobil jste se?

Ne, já jsem se vůbec nezlobil. Zrovna byla písnička a Pjér (hudebník a Duškův jevištní partner Pjér La Š'éz – pozn. red.) do ní ohňostroj zakomponoval. Změnil text písně a zpíval o tom ohňostroji.

Tak to já musím kamarádům říct. Ohňostroj byl totiž svatební dar pro mé známé na jejich svatbě. Zařizovali jej právě moji kamarádi, takže jsem ráda, že jim můžu vyřídit, že se nezlobíte a že se dokonce podařilo zapojit ohňostroj do představení.

Já jinak ohňostroje moc rád nemám. Kvůli zvířatům. Je spousta psů, kteří nemají rádi ten hluk. Kočky taky. Existují zvířata, co při ohňostroji utečou, někam zalezou. Známým utekl kocour a několik dní se neobjevil. A to ještě nemluví o ptácích v parku, v noci většinou už spí. Ohňostroje považuju za takovou ne úplně rozumnou zábavu.

Dobře, já to vyřídím.

To nemusíte vyřizovat, já jim nechci kazit zážitek ze svatby. Ale když se na to ptáte... Lidem se prostě líbí dělat hluk. Ale myslím si, že pro zvířata to není úplně ideální.

Navazují na sebe nějak úzce Čtyři dohody a Pátá dohoda?

Představení na sebe navazují úplně specifickým způsobem. Pátou dohodu jsem udělal tak, aby se na ni mohli dívat i ti, co už viděli Čtyři dohody, ale i ti, kteří je neviděli. Celá věc se v Páté dohodě vykládá trochu z jiného úhlu pohledu, ale obsah

Čtyř dohod je v ní stručně přeříkán, navíc trochu jinak, ve zhuštěný podobě.

Pátá dohoda pojednává o svobodě být sám sebou. Musím říct, že ta formulace je pro mě dost neprůhledná. Jak si to mám představit?

O svobodě být sám sebou je ale všech pět dohod. Speciálně ta pátá je ale skutečně radikální. Je to krok, který se velmi komplikovaně takhle narychlo vysvětluje. Krok, který znamená opustit názorový systém. Opustíte svět názorových systémů a vkročíte do živého proudu existence. Ve Čtyřech dohodách je k tomu jakýsi náznak, ale až ta pátá dohoda radikálně dělá krok do přímé intuíce, nebo jak to nazvat. Dá se říct, že pátá dohoda nejpřesněji reprezentuje

toltéckou cestu srdce. To znamená, že už nejedete cestou rozumu, neřídíte se strachem a všema těma nekonečnými pro a

proti, co má člověk vždycky v hlavě, ale jdete za hlasem srdce, který vás vede.

Nestává se, že diváci přijdou na Dohody s očekáváním Duška komika a jsou pak zaskočení obsahem představení? Nemáte nějakou zpětnou vazbu v tomto ohledu?

To byste se asi musela zeptat přímo diváků. Záleží na tom, co divák viděl předtím. Když viděl Pelíšky, má nějakou představu. Když viděl Musíme si pomáhat, má trochu jinou představu. Když viděl Cho-

king Hazard, tak má zase jinou představu. Nebo když viděl, já nevím, v televizi Taxi, prosím, tak má taky jinou představu. Když zná jenom předávání Českých lvů, tak je to zase něco jiného. Nedovedu posoudit, co si kdo myslí. Ale Čtyři dohody už hrajeme deset let. Myslím si, že možná v těch prvních letech je to mohlo překvapovat. Teď už snad ne...

Čtyři dohody jste namluvil také jako audioknihu...

To vymyslel Karel Černošek z vydavatelství Tympanum. Oslovil mě, zda bych je nenačetl. Chvilku jsem o tom přemítal, nejdřív se mi nechtělo, říkal jsem si, ať je načte někdo jinej. Karel měl ale představu, že bych Čtyři dohody měl číst právě já. Potom jsem se domluvil s kytaristou Pavlem Steidlem, s kterým občas spolupracujeme, že bychom je natočili spolu. Přál jsem si, aby nahrávka byla odlišná od představení Čtyř dohod, nechtěl jsem tam mít stejnou hudbu.

Bavila vás nakonec práce, do které se vám zpočátku nechtělo?

Jo. S Pavlem Steidlem jsme nahrávali paralelně, živě. To nebylo tak, že bych něco načetl a až pak se natáčela hudba. Hráli jsme spolu, zároveň, jsme tak zvyklí. To byla naše podmínka. Aby to šlo technicky udělat, museli jsme být každý v jiné místnosti a poslouchat se přes sluchátka. S Pavlem se nám točilo nádherně, my spolu rádi hrajeme.

A viděli jste na sebe, když jste byli každý jinde?

Představte si, že si to nepamatuju přesně. Vím jen, že jsem četl ten text, takže jsem asi koukal do něj. Hudbu jsem jenom poslouchal. Asi bych Pavla ani vidět nechtěl, rozptylovalo by mě to.

Jak jste se vlastně dostal k Ruizově knize Čtyři dohody?

Tu jsem si normálně koupil v knihkupectví. Koukal jsem tam na ni a líbila se mi obálka, tak jsem si ji koupil. Dostal jsem se k ní takhle prostě. Všimnul jsem si jí v regálu.

Dá se říct, že vám ta kniha změnila život?

To ne...lépe řečeno...všechno vám mění život, určitě i ta kniha něco změnila. Ale nebyl to nějaký zlom. Já jsem ji četl a líbila se mi, přišla mi velice inspirativní, ale mnohému jsem úplně nerozuměl. Některý věci mi připadaly takový - když jsem to tehdy před lety četl - nepravděpodobný. Líbily se mi jako teorie, ale nebyl jsem si jistý, zda je možný je převádět do života.

Vám osobně se daří oněch pět dohod naplňovat?

Já myslím, že jo.

Děkuji Vám za rozhovor.

Šárka Ziková

ŠPORTNIKI A SMYSL ŽIVOTA

JAKUBA VAŠÍČKA a TOMÁŠE JARKOVSKÉHO
jsem nějakou dobu neviděl a do Hradce jsem se těšil jak na ně osobně, tak na jejich inscenace. Zároveň ke mně dolehly určité zvěsti o jejich angažmá různých po vlastech českých. První otázka se tedy nabízela:

Jak je to s vámi? Měli jste jako tým nastoupit do plzeňské Alfý, teď jsem zaslechl cosi o zdejší Draku. Jak to tedy je? Můžete něco pustit?

Jakub: No právě, že toho moc pustit nemůžeme... a zas toho nemáme tolik vymyšlenýho...

Tomáš: Nebo třeba i máme, ale zas to nevědí ti, kterých se to týká. Tak aby se to

s tím, že bychom tam chvíli dělali paralelně se současným vedením a pak ho vystřídali. Nám se to líbilo, protože se nám tam příjemně dělalo a je to dobré divadlo. Ale pak jsme tady v Draku udělali lkara, spolupráce byla báječná, hrozně nás to bavilo a myslíme si, že herce taky. No a Drak hledal umělecký vedení, nejdřív chtěli vypisovat konkurz, ale po premiéře lkara nás vlastně oslovili rovnou.

Jakub: A já jsem si spočítal, že až půjde vedení v Alfě do důchodu, tak mně bude čtyřicet. Takže to bylo jednoduchý.

Můžete mi něco říct k inscenaci Třetí pokus, kterou, stejně jako loni Gagarina, premiérujete s uskupením Športniki

kama na určitý vlně a bylo by škoda vynechat a nechat si jí ujet. Potřebovali jsme mít tlak nějakýho termínu...

Jakub: A Hradec je k tomu ideální.

Dobře a dejte pár věcí, které vás bavily mimo divadlo. Cokoliv.

Tomáš: Mně se vysralo auto a musel jsem jezdit do Mariboru, kde jsme zkoušeli, vlakem. A to se mi hrozně líbilo. Jednak, že nemusím řídit a že si můžu číst knížky. Moc se mi líbil druhý díl pamětí Ivana Klímy. Jakože fakt moc.

Jakub: Já jsem po dlouhý době slyšel Orchestr posledního dne, což je divadelní kapela, to bylo super. Na to, že jsou divadelní kapela, tak jsou fakt hodně dobrý,

nedočetli... Ale asi můžeme pustit, že od sezony 2014/2015 skutečně nastupujeme jako umělecký vedení do Draku.

Jakub: Ale jinak asi nic moc pouštět nemůžeme. Je to ještě hodně čerstvý a my zas nechceme vypadat, jako že nám to tu teď celý patří.

Tomáš: Ještě asi můžeme říct, proč jsme se rozhodli jít sem. Potom, co jsme v Alfě udělali Hamleteena, přišly od nich nabídky na angažmá. Nejdřív pro mě, jako dramaturga, potom vlastně pro nás oba s Kubou

právě v rámci hradeckého festivalu?

Jakub: Tak asi první důležitá věc je, že v programu se to jmenuje Třetí pokus, protože nás prostě nenapadl žádný jinej název a je to třetí inscenace Športníků. Teď už ten název, kterej se nedostal do programu, víme. Jmenuje se to Simply clever a je to road-movie za smyslem života. (Hodně v uvozovkách.) Je to takovej kabaretík, lehkej.

Tomáš: Chtěli jsme udělat něco lehčího, protože jsme za sebou měli náročnou sezonu a zároveň se vezeme se Športni-

Soubor Športniki – TJ čtvrtý a JV šestý zleva

tak to mě potěšilo. A přečetl jsem si Alchymistu po letech, právě kvůli představení Simply Clever. Ten Coelho je samozřejmě děsně pasráč, ale jistým úchylným způsobem mě to potěšilo. Asi jako když si přečteš nepovedenýho Foglara. A to ještě Foglarovi křivdím. Ten Alchymista je tak blbej, až je to vlastně dokonalý. To fakt není možný. Protože: „Když něco chceš, celý vesmír se spojí, aby tvé plány uskutečnil.“

Kryštof Pavelka

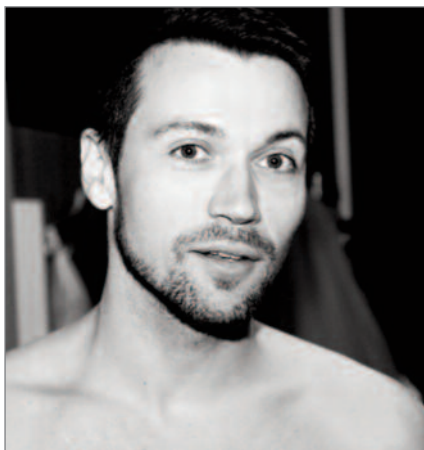
Tři otázky na terase:

LUKÁŠ HEJLÍK

Scénické čtení je fenomén dnešní doby. LiStOVáNí je ovšem trochu jiné scénické čtení. Fenomén uvnitř fenoménu. Specifikum v rámci specifika. S tím nejspíš nikdo z vás na začátku nepočítal. Jak to všechno začalo?

Chtěli jsme něco dělat. Byli jsme v prvním angažmá, mně právě dojížděla umělecká puberta, zároveň přicházelo velké vystřízlivění. Uvědomil jsem si, že v Budějovicích (a to platí pro všechna divadla, především regionální) nevidím moc šťastných lidí po čtyřicítce, vnímal jsem jejich závislost a přítom i paralelní nasranost na divadlo. Věděl jsem, že musím být vždycky připravený dělat něco jiného a jinak. Tak jsme vymysleli tenhle druh zábavy. Troufám si tvrdit, že jsme světově jedineční, což mi potvrzují autoři ze všech zemí. Plány jsme s LiStOVáNím první tři roky neměli, dělali jsme to jen z čisté lásky, protože se lidi výborně bavili. Teď to děláme i za peníze a věřte, že se stejnou čistou láskou. Není to ideální?

Já jsem chtěl vždycky být nejen režisér, ale i ředitel divadla. A v LiStOVáNí se adaptuju ve všech směrech. Výhody kočovnosti jsou především v tom, že nemáte žádnou jinou zodpovědnost než za to jedno představení, které se právě hraje. Jistě, předem je to jeho výběr, úprava, nazkoušení, výroba a propagace, ale pořád jde stále jen o to jedno představení. Člověk neřeší vytápění budovy, plat vrát-

ného nebo nálady městských politiků, které potřebuje mít v sále. I tak mám s LiStOVáNím práce, že by to farář s kosťtem nepochopil. Ale mně i ty starosti těší.

Jak LiStOVáNí funguje?

Funguje jako zaběhnutý festival, diváci se vrací natěšení na to, co jsme pro ně zase vybrali. Samozřejmě jsou rozdíly, když přivezeme Roberta Fulghuma, tak se přijdou padesátileté dámy podívat na fousatého strejdu. Když jedeme někam se Sedláčkem, všichni jsou zvědaví na ryšavého estrádního ekonoma. Paletou žánrů si pomáháme, abychom se neopakovali. Pravda, někdy se to vtipně sejde, když hrajeme po sobě Dračí polívku, Stará dáma vaří jed a kuchařku U nás v Evropě, dá se tomu říct gastrosezóna, ale žádnou dramaturgickou souvislost v tom nehledjte. LiStOVáNí nemá to, co divadla, onu

dramaturgickou zatěžkanost. Snažíme se naopak lehce žonglovat mezi žánry. Vždycky to totiž funguje stejně: jsme tři na jevišti, a i když se formu podání snažíme různými vyjadřovacími prostředky zpestřovat, tak se v podstatě nemění. Poměrně dlouhý čas strávíme úpravou. Knihu čtete průměrně asi 13 hodin. My ji musíme ořezat na zhruba 45 minut, což s hereckou akcí, atmosférou, která vždy na místě panuje, a hudebním doprovodem naroste na necelou hodinku. To je naše ověřená délka představení. Je to skvělá dramaturgická škola. Představte si knihu jako gyros, který musíte ze široké šišky ořezat na ohryzek, který ale pořád musí být z masa, které vychoval spisovatel a které musí přes nás pořád stejně chutnat.

Za deset let existence LiStOVáNí jste se prolistovali 75 knihami od 40 autorů. Máte svoje stálé štace, kam vás pravidelně zvou, vystupujete ve městech i v malých vesničkách. Ekonomii dobra a zla jste prý dokonce hráli v zahraničí. Jak to dopadlo?

Ekonomie dobra a zla byla oříšek, asi jako jakékoliv non-fiction, kde se nemůžete chytit příběhu. A nakonec i cizinci oceňovali formu, jak text snadno jde a klouže. Jakkoliv je to pro nás horor a EGE (Economist Good and Evil) rozhodně není tak vtipná a promakaná jako EDAZ (Ekonomie dobra a zla), je to důkaz, jak ten dobrý nápad silně funguje. Ano, jinak samozřejmě, je spíše těžší rozesmát Fina než Rumunce.

Lucie Němečková

V DUŠI MI
VY KVĚT

V hradeckém Divadle Drak uvede dnes brněnský KABARET ČESKOSLOVENSKO svůj Kabaret Československo, tentokrát pod názvem „Ventil aneb Kam Žert nemůže a Liaz Gočár doní Vědňe“. Festivalový deník Hadrián nyní exklusivně přináší nejčerstvější informace, získané od členů tohoto osobitého a neformálního divadelního tělesa, kteří dorazili do města již včera.

Kabaret Československo se dá charakterizovat jako kulturní kabanos v humánní verzi, řekl proslulý animátor souboru a animátor cestovních kanceláří Jakub Žáček. O jeho odzbrojícím šarmu, precizním vedení loutek a jiskrném humoru prohlásil kdysi sám profesor Krofta památnou větu, „Tohle jsem tě já nenaučil!“

Podle Žáčkových slov se dá usuzovat, že pravděpodobně půjde, půjde – li to, neboť vždycky jde hlavně o složení souboru v hledišti, o reprízu či-li o kvalitní směs prověřených chilli čísel s premiéro-

vými prvky a lokálním zabarvením. V době rozhovoru nebylo ještě o výběru definitivně rozhodnuto, ale každopádně bylo jasné, že struktura: písnička – důležité číslo – písnička – důležité číslo – písnička – důležité číslo – důležité číslo – písnička, nebude tentokrát striktně dodržena. I tak se ale můžeme těšit na gejzír impresy založené na frotérství. Pro nezasevěné teatrology i laickou veřejnost bude nepochybně záhadou, s jakou lehkostí a bravurou pracuje soubor s touto neotřelou divadelní technikou. Na rozdíl od běžných, tedy oťřelých divadelních postupů a principů, se tato technika opírá o radost, kterou tvůrce prožívá, když se otírá o vyšší mocnosti. To činí členové LD Československo neboli Kabaret Československo s nepopíratelným gustem.

Další důležitou informací je, že možná přijede z Prahy i Josef Vomáčka. Pro diváky může být zajímavé například to, že přijede, přijede – li, jako divák. A tudíž může tento nejkrásnější hlas na Vltavě a zároveň redaktor a kurátor Rudolfiny sedět přímo vedle některého z nich. Nikdo ho ale nepozná, protože lidi z Rozhlasu nikdo na ulici nepoznává.

Divadelní uskupení Loutkové divadlo Československo existuje od roku 2003. Vzniklo sloučením pánského pěveckého tělesa Krása a dvojice polohluchých zpěvaček Sestry Medvědy. Postupně do něj přibyli i nalezenec maškarního plesu v Lipové Krys Krystofersson a cvičitel a dozorce vojenského učiliště v Chuste Grišo Stankev s cvičenou sovou Lubicou.

S Markem Danielelem, Štěpánem Rusínem, Marií Ludvíkovou a Jakubem Žáčkem mluvila ...

Malá medvědice

OXANA SMILKOVÁ je režisérkou *Višňového sadu*, se kterým se na letošním festivalu představilo Slovácké divadlo z Uherského Hradiště.

Proč jste si vybrala právě Čechovův Višňový sad?

Protože chápu současný svět jako globální katastrofu. Višňový sad je poslední Čechovova hra, je to vlastně jeho určité requiem a on to také velmi dobře chápal. Proto si myslím, že tato hra je dnes aktuální.

Posunula jste výklad Lopachina. Jaká je vaše koncepce?

Lopachin miluje Raněvskou, má vzpomínky na hořké dětství, kdy ho otec velice

KRÁSA URČENÁ KE ZNIČENÍ

tvrdě vychovával, a proto vlastně cítí potřebu lásky. Raněvskou obdivuje, chce jí pomoci, soucítí s ní a chce se pro ni i obětovat. Ovšem nakonec poznává, že tato jeho oběť je zbytečná a že nic na skutečnosti nezmění. A proto se i on loučí se životem.

Je zajímavé, že Čechov označil tuto hru jako komedii. Jak víme, byl velmi nespokojen s inscenací Višňového sadu v MCHATu. První, kdo vystihl určitou grotesknost a dvojlomnost této hry, byl Mejerchold poté, co se rozloučil se Stanislavským a objížděl se svým kočovným souborem Rusko. On například ztvárnil poslední scénu večírku u Raněvské jako jakýsi apokalyptický tanec. A podobný rys jsem pozorovala ve vaší současné inscenaci.

Máte pravdu, první byl v tomto ohledu Mejerchold a já jsem samozřejmě jeho koncepci studovala. Pokud jde o Čechovo označení Višňového sadu jako komedie, vezměme v úvahu, že Čechov to myslel zcela ironicky.

Ve vaší inscenaci se zřetelně zrychlilo tempo – máte v ní otáčivé panely se stromy višňového sadu.

Ano, chtěla jsem urychlit děj a zdůraznit rychlé změny, které jsou součástí aktualizace tohoto textu. Připadalo mi, že náš šílený svět se točí stále a stále rychleji a stále usilovněji spěje k zániku. Scénografie byla velký oříšek: sedmkrát jsme ji měnili a teprve sedmá verze je vlastně to, co máte dnes možnost vidět na scéně.

V první scéně pozorujeme určité detaily, které připomínají dětství Raněvské: kočárek, loutku, některé jsou rozbité... Jinak ovšem se reálie Višňového sadu nezachovávají.

Ano, záleželo mi na tom, abych se vyhnula doslovnému výkladu reálií a jenom naznačila určité detaily z dětství Raněvské, které po návratu poznává a mazlí se s nimi.

Vždycky ve svých inscenacích vycházíte nejen z textu, ale také ze životopisu autora a jeho názoru na svět.

Ano, pomáhá to při realizaci inscenace a odkrývá nám to určité skryté vrstvy textu, které při jeho čtení jinak třeba pomine.

Jak jsem vyrozuměla, hlavní postavou vaší inscenace je Višňový sad...

Ano, máte pravdu, proto jsme také této ústřední postavě přizpůsobili scénografii naší inscenace. Višňový sad je ztělesněním krásy, která je ale bohužel určená ke zničení. A hejno vran, které přeletují nad višňovým sadem, věští jeho záhuby.

Alena Morávková

GLOSÁRIUM

FILOZOFICKÉ OKÉNKO:

„Ó, TY ČTVRTÁ ZDI! ZBOŘ SE, ZBOŘ!“

Herci hrají. My diváci sedíme v sále, koukáme, posloucháme nebo podřimujeme v bezpečném pohodlí tmy. Odbije sedmá nebo jiná hodina, začíná představení a my se v té tmě utopíme a stáváme se neviditelnými... Kdy tedy přichází ten osudový okamžik setkání? Proč jsme spolu, když jsou herci tam a my tady? Proč je pohromadě tolik lidí, když nikdo v pravém slova smyslu není v tomto dialogu aktivní?

Na první pohled to vypadá, že se něco děje... herci odřikávají jednu repliku za druhou, křičí, zpívají, mají významné pohledy, velká gesta a někdy se i pořádně potí. A diváci? Ti jeden vedle druhého sedí tiše a skoro nehnutě, jako když neposlušné dítě postavíte do kouta. Když to celé skončí, probudí se diváci ze svého snu a zatlaskají. Co by na to asi řeklo to dítě, které zakřičelo na císaře, že je nahý?! Co je to za prapodivnou domluvu, když se tváříme, že tam ti druzí nejsou? Víme, že se v tuhle chvíli snažím vyvrátit něco, na co jsme

celý život zvyklí, ale upřímně: dává to vůbec nějaký smysl? Říká se, že divadlo je jedna z cest, která k lidem promlouvá a otevírá jim oči. Už se ale neříká, že je divákovi přiznán statut „toho, který může přihlížet tomu, co my herci tady hrajeme“.

Po dlouhých letech, co chodím do divadla, mi včera najednou zůstajasně došlo, že už přestávám být schopná přistupovat na tuto hru. Odcházela jsem z „Klicpéraku“ sama sebou překvapena a „přistřižená u myšlenky, že tato iluze je překonána. Jak mám uvěřit tomu, co se na jevišti děje, když je to od počátku postaveno na iluzi a přiznejme si to... i jedné velké lži, kterou vědomě akceptujeme?! Není to postavené na hlavu?! Myslím, že nové, mladé divadlo má za úkol tuto čtvrtou zeď rozstřílet. Otočit tento svět zcela naruby a vyrvat i s kořenem celou tuto iluzi a hledat způsob, jak s divákem být. Být s ním, utkat se s ním, uvídnout ho... užít ho, a tím pádem se konečně setkat samo se sebou. Hawk!

Michala Hadušovská

Z ČEHO VZNIKÁ VÍTR?

Písmena se mění v zelená jablka. Hmatatelný svět větru ukrytý ve starém

fénu. Na Větrné hůrce se svítí zářivkami. Inscenace Na Větrné hůrce Jana Mikoláška vychází z románové předlohy Emily Brontëové. Z verbálního vyprávění tu kondenzují barevné roztočené káči. Příběh Heathcliffa, kterého nenaplněná láska dožene k vyhlášení totální války čemukoli lidskému, je mimo jiné i obrazem vítězství iracionálního pudu nad spořádaným racionálním. Komentáře diváků po představení se nesou v duchu spekulací typu: „Co jako znamenaly ty jabka?“ / „Jablko je symbol vášně a hříchu!“, na což navazují recenzenti svým: „Divák si musí občas položit otázku, co to či ono znamená. Účinku inscenace tím však příliš ublíženo není.“

V tomto duchu se dá pouze podotknout, že je fakt, že plastové flašky s vodou jsou prostě jen trochu divná bouřka a ta flaška ze skla, kterou za sebou tahá Isabela na provázku, bude nejspíš její oběšený pejsek (a psi na jevišti nepatří). Známý výrok Susan Sontagové, že „interpretace je smrt umění“ nebyl evidentně dosud zcela doceněn. Jinak by přece nikoho nemohlo napadnout, že zcela objektivně rozklíčujeme inscenaci, jejímž tématem je iracionální. Bylo by samozřejmě výraznější více uklidňující, kdyby smyslové symboly bylo

možné vnímat jako chemické značky. Ale na druhou stranu, když už si inscenátoři dali tu práci převést slovo do hmoty, není snad zcela nutné jejich úsilí znehodnocovat tím, že volnou metaforiku divadla opět slovem zkatalogizujeme. Jinak ale ovšemže přítomnost féů v představení řeší klíčový problém divadla: jak dostat na jeviště přírodní úkaz s co nejmenšími náklady.

Káča Součková

ODPOLEDNE NA PLOVÁRNĚ

Vyrazit včera odpoledne na plovárnu mohl jen naprostý šílenec. Ale kdo se vydal na Plovárnu, ten nelitoval. Plovárna s velkým „P“ totiž nebylo nepřívětivým místem, kde

klepete kosu a za krk se vám valí čůrky studené vody. Naopak, Plovárna – v provedení skupiny bra(Tři) v tricku a režisérky Veroniky Riedlbauchové – vykřesala vzpomínky na mámivou atmosféru proslulých dnů, kdy i mouchy jsou příliš líné mávnout křídlem.

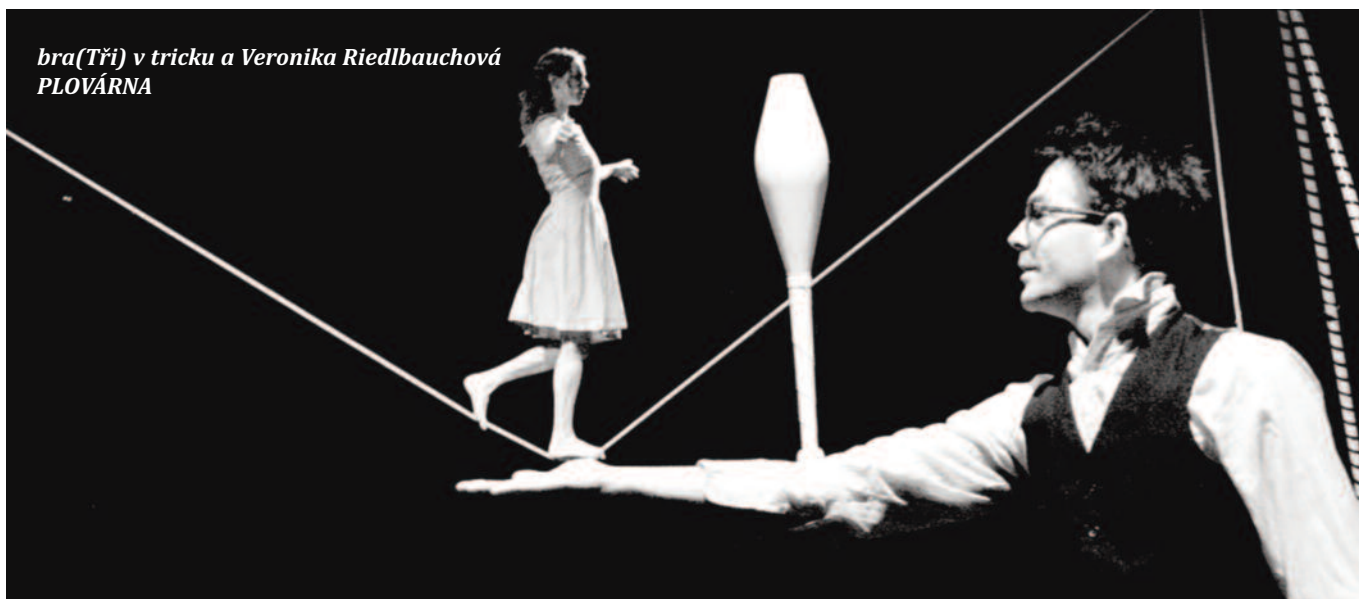
A na téhle plovárně, která v jemných detailech připomíná vančurovské Rozmarné léto, bloumají Plavčík a Číšník. Ovšem jen do chvíle, kdy jejich siestu naruší příchod půvabné dívky v růžových šatech, s rudou květinou ve vlasech. Oba se rázem začnou trumfovat v tradičním „kohoutím“ soupeření.

To vše se rozehrává téměř beze slov, v žánru poetické grotesky a pomoci

„novocirkusových“ prostředků: přizemní akrobacie, žonglování, akrobacie na laně...

Trojice účinkujících – Kristýna Vlčková, Adam Jarchovský a Václav Jelínek – vše zvládá se samozřejmou lehkostí a akrobatické kousky přetavuje s něhou i humorem do křehké variace na milostný trojúhelník. A najednou se dívka usměje, sbalí svůj kufírek a odchází. Byla to skutečnost nebo sen...? Kdo ví... Ale já určitě vím, že jsem byl svědkem něčeho krásného, neobyčejného... A že při nejbližší příležitosti na Plovárnu vyrazím znovu.

Zdeněk A. Tichý

*bra(Tři) v tricku a Veronika Riedlbauchová
PLOVÁRNA*

OPEN AIR PROGRAM

www.openairprogram.cz

ČTVRTEK 27. ČERVNA

14:00 Stan nočního kozodoje
TŘI MEDVĚDI A DRZÁ MÁŠA + DÍLNA PRO DĚTI

Loutky bez hranic / 40+20'

15:30 Stan nočního kozodoje
KOUZELNÍK EŇO ŇUŇO

Loutky bez hranic / 40'

16:00 Malé šapito
TETA BAŽANTOVÁ - JAK ŠLI JENÍČEK S MAŘENKOU NA BRAMBORY

Divadlo Anička a letadýlko / 50'

16:00 Městská hudební síň
ZVLÁŠTNÍ ZNAMENÍ

Slunovrat / 40'

16:30 Open stan
A PAK SE TO STALO

Studio DAMÚZA o.s. / 40'

16:30 Stan nočního kozodoje
Z TAJNÉHO DENÍČKU SLOMÍČKA PÉ

Damúza / 45'

17:00 Městská knihovna Vertex
VŠICHNI TEIGEHO MUŽI

Slovosledi / 90'

17:00 Pivovarské náměstí
ŘÍČENO/ŠEPTÁNO

Lenka Burianová

17:00 Komenium
MADAMME LIKVIDÁTOR

Budilova divadelní škola / 20'

18:00 před stanem n. kozodoje
AMLET

Divadlo koňa a motora

19:00 Atrium Radnice
CESTA

taneční soubor TRUEDANCE/ ZUŠ Trutnov / 12'

19:00 Klub č.p. 4
BRATŘI KARMAZOVÍ

Divadlo Štěstí / 115'

20:00 Komenium
POLIBKY

Geisslers Hofcomedianen o.s. / 75'

20:00 Open stan
STANT'ARTNÍ KABARET

Vosto5 / 60'

20:00 Ulice
POULIČNÍ KONCERT

Dáša fon Fláša / 60'

20:00 Stan nočního kozodoje
GAGRIN

Športniki

21:00 Malé šapito
TO LÉTO

Divadlo Husa na provázku / 70'

21:30 Autobuf
STŘÍDMÍ KLUSÁCI V KULISÁCH VIŠNÍ

Divadlo Bufet / 90'

22:00 Open stan
KONCERT

Žilou / 60'

22:15 Městská hudební síň
ROMEO A JULIE A CO JAKO? ANEB TO SVĚTU SVÍTÁ A STMÍVÁ SE V NÁS

NaHraně o.s. / 110'

22:15 Atrium Radnice
TYGR THOMASE TRACYHO

Traumatizovaní tygřiči ze ZUŠ F. A. Šporka, Jaroměř / 50'

23:00 Open stan
KONCERT

Dj Mardoša (TATA BOJS) / 120'

23:00 Stan nočního kozodoje
120 DNŮ SVOBODY

Lachende Bestien

HRAJEME

ČTVRTEK 27. ČERVNA

Hlavní scéna – 10.00

MARILYN (Překrásné děcko)

Klicperovo divadlo Hradec Králové – CZ

Divadlo DRÁK – 10.00

BUDULÍNEK

Naivní divadlo Liberec – CZ

Divadlo DRÁK (studio) – 15.00

MUZEUM VZPOMÍNEK

Divadlo NIE – CZ/S/UK/N

Studio Beseda – 17.00

DIVADLO GOČÁR

Omnimusa Praha – CZ

Scéna V podkroví – 19.00

POVÍDÁNÍ V PODKROVÍ

JIRÍ TOMÁŠ KOTALÍK

Hlavní scéna – 19.00

RICHARD III.

Klicperovo divadlo Hradec Králové – CZ

Divadlo DRÁK (studio) – 21.00

KABARET ČESKOSLOVENSKO

Loiutkové divadlo Československo – CZ

KONCERTY

ČTVRTEK 27. ČERVNA

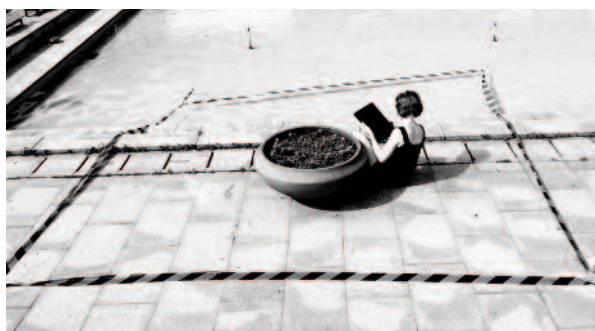
KAPELA NADORAZ

HRADEC KRÁLOVÉ

PÁTEK 28. ČERVNA

YELLOW SISTERS

Náš tradiční partner ve světě fotografie KODAK EXPRESS – www.no200.cz – je vám po celých deset festivalových dnů k dispozici v podloubí hlavní scény Klicperova divadla. Za přátelskou cenu vás s přáteli a hosty vyfotografuje a hned si odnesete kvalitní snímky, navíc s logem a atmosférou festivalu Divadlo evropských regionů 2013 v Hradci Králové.

DVAKRÁT DVA METRY V LABYRINTU

Komentovaná prohlídka výsledků site-specific workshopu studentů DAMU se uskuteční dnes od 18.00 hodin v Labyrintu Divadla DRÁK. Cílem projektu pracujícího metodou urbánní archeologie a nazvaného 2 x 2 metry byla reinterpretace veřejných míst a předmětů nalezených ve veřejném prostoru Hradce Králové. Výsledkem je osm výtvarných instalací / sond do města. V 19.00 hod následuje přednáška o site-specific londýnské profesorky scénografie Pip Nash z Rose Bruford College. -zat-

DRAČÍ MEDICÍNA NA ŠPATNÉ POČASÍ

Zaručený lék proti deštivé zasmušilosti nabízí Divadlo DRÁK ve svém Labyrintu, jenž byl vybudován – kromě bytů, hotelu a parkovacího domu – v areálu bývalých kasáren z druhé poloviny 18. století. K návštěvě zve nejenom expozice loutek, která připomíná nejslavnější inscenace dračí historie, ale také interaktivní laboratoř. V ní si děti (ale i ti odrostlejší) návštěvníci mohou vyzkoušet různé divadelní profese. Labyrint je během festivalu otevřen od 14.00 do 17.00 hod. a v neděli se od 10.00 hodin uskuteční komentovaná prohlídka. -zat-

HRAJEME

PÁTEK 28. ČERVNA

Divadlo DRÁK (studio) – 10.00

POPELKA... Z KREJČOVSKÉHO

SALÓNU

Malé divadlo České Budějovice – CZ

Studio Beseda – 16.00 a 22.00

PÉRÁK - Na jméno nezáleží.

Rozhodují činy!

Divadlo VOSTO5 Praha – CZ

Hlavní scéna – 19.00

NENÁPADNÝ PŮVAB BURŽOAZIE

Divadlo REDUTA ND Brno – CZ

Divadlo DRÁK (studio) – 21.00

DRACULA

Staré divadlo Karola Spišáka Nitra - SK

F I N Á L E

BEZ KOULE

Klicperovo divadlo s politováním oznamuje, že kvůli úrazu Pavly Tomicové, představitelky hlavní role musí zrušit představení **KOULE 30. června v 16 hodin** ve Studiu Beseda. Prosíme diváky, aby kontaktovali obchodní oddělení divadla – vstupné se vrací. Omlouváme se a děkujeme za pochopení!

KD

BESEDA JE K MÁNÍ ZA SPECIÁLNÍ CENU

Kniha Studio Beseda – Setkání režiséru (Jan Grossman / Miroslav Krobot / Josef Krofta), která měla slavnostní křest v zahajovací den festivalu, je k dostání za speciální festivalovou cenu 100,- Kč v obchůdku ve foyer Klicperova divadla. V prodeji jsou zde i další knihy z nakladatelství Pražská scéna nebo z produkce Knihovny Václava Havla. Publikace o Studiu Beseda, jejímž spoluautorem a editorem byl dramaturg a pedagog Miloslav Klíma, se zabývá obdobím této legendární divadelní scény v letech 1980 – 1984.

Klicperovo divadlo, o.p.s. podporují:

HADRIÁN - zpravodaj přinášející denní pohled z první linie mezinárodního divadelního festivalu v Hradci Králové. - Redakce: Ladislav Zeman, Michala Hadušovská, Kateřina Jandáčková, Kateřina Molčíková, Lucie Němečková, Kryštof Pavelka, Zoran Petrovič, Jana Slouková, Kateřina Součková, Marie Šobková, Luděk Taneček, Zdeněk A. Tichý & Fagi & Redakce OpenNews. Vydává Klicperovo divadlo, o.p.s. Hradec Králové, Dlouhá 99. Telefon: 495 514 590-1; theatre@klicperovodivadlo.cz, www.klicperovodivadlo.cz. Vychází každý den v době konání XIX. mezinárodního divadelního festivalu 21.- 30. 6. 2013. Tiskne Protisk Hradec Králové. Cena 9.50 Kč.